СВОБОДА · SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК · UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 100. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 1. мая 1925. VOL. XXXIII. No. 100. Jersey City, N. J., Friday, May 1, 1925. THREE CENTS

Страйкуючі майнери ставлять барикади на вулицях проти проти приходу скебів.

ДЖАНСТАВН, Па., 29. квітня. — Хаотичний стан вуглевого промислу доводить уже знова до насильних виступів.

Коли велика вуглева майна підприємства Гінелі Ковл Ко. отворила нині свої шахти, в Нанті Глов, які стояли без праці від послідного жовтня, страйкуючі майнери постановили за всякуціну не допустити дальших страйколомів до міста. Страйкуючі майнери та їх родини перекинули через дороги, ведучідо міста, барикади, а встановлені на них сторожі допитували кождого прохожого та приїзжого, яке йому діло йти до міста. Страйколомів кромі сього побито камінням. Положення в місті поважне.

УРЯД БУДЕ РОБИТИ СПЕЦІЯЛЬНІ ЗАХОДИ КОЛО ВИТВОРЕННЯ МОРЯКІВ.

ВАШИНГТОН, 29. квітня. — Оконор, голова федеральної корабельної ради, ради, відбув з президентом Кулиджом конференцію, а після неї заявив,що уряд внесе підчас грудневого засідання конгресу проект закона, щоби кождому американському морякови, що служить на морю, платити з уряду бонус в сумі 20 долярів у місяць.

Се, очевидно, малоби на ціли витворити велику резерву американських моряків. Кошт сеї новини виносивби коло 6 міліонів долярів на рік.

ХТО ВЖЕ НИНІ НЕ ОРГАНІЗУЄТЬСЯ.

НЮ ЙОРК, 29. квітня. — Модельки, які жиють з того, що даються малювати й різьбити артистам, заложили тут першу юнію модельок. Юнія поклала собі за ціль не лишень хоронити інтереси модельок, але й боротися за добру славу дівчат, працюючих у сій професії.

Нині [illegible] клюбу конзулярних урядників. Ціллю організації, до якого приступили конзулярні урядники 42 держав, поширити приязні відносини межи конзулятами та дбати за розвій торговлі межи краями.

Недавно зорганізована юнія фотографічних робітників збирається вже починати в найблизчий понеділок перший свій страйк за підвисшення робітничої заплати.

НЕ ХОЧУТЬ ОБМЕЖЕННЯ ДІТОЧОЇ ПРАЦІ.

ТАЛАГЕСІ, Флорида, 29. квітня. — Обі палати стейтової леґіслятури відкинули проект такої зміни федеральної конституції, щоби конгрес на будуче мав право видавати закони про діточу працю в фабриках.

ПРИВЕРТАЮТЬ ТІЛЕСНУ КАРУ.

ЛЕНСИНГ, Мишиґен, 29. квітня. — Стейтовий сенат ухвалив більшостю одного голосу привернути тілесну кару. Кару сю малоби накладитися на людий, засуджених за рабунок або вбийство, доконане підчас рабунку.к

Сей законопроект дебатовано в стейдовій леґіслятурі вже віддовшого часу. Палата послів ухвалила його вже давнійше. Теперприняв його сенат, але з огляду на те, що сенат додав поправку, щозакон не має відноситися до жінок, ухвала ще не стає законом. Вперед спеціяльна конференція представників обох палат буде старатися вирівнати противорічности межи ухвалами палат.

ПРОГАНЯЮТЬ СТУДЕНТІВ ЗІ ШКОЛИ ЗА ОДІЖ.

ҐЛЕДСТОВН, Мишиґен, 29. квітня. — З „висшої школи" прогнано тут 200 студентів, які проти приказу дирекції школи ходили до школи без краваток та з розчіпленими ковнірами. Хлопці заявили дирекції, що вони послухають приказу лишень тоді, як дирекція примусить дівчата перестати носити пончохи закочені.

ЗАНОСИТЬСЯ НА КЛОПІТ УРЯДУ З АЙРИСЬКОЮ РЕПУБЛИКАНКОЮ.

ШИКАГО, Илинойс, 29. квітня. — Панна Марія Мексвіні, сестра покійного Теренса Мексвіні, майора айриського міста Корку та відомого айриського републиканського провідника, признається тут публично, що вона приїхала до Злучених Держав без пашпорту й віза.

Коли її сказали, що вона може бути арештована за безправний приїзд до Злучених Держав, вона заявила, що вона арешту не боїться, але не думає, щоби Злучені Державн хотіли виступати полісменом для Анґлії, котра як зачувати, старається наперти на американський уряд робити якісь клопоти панні Мексвіні, щоб в той спосіб скомпромітувати айриський републиканський рух.

Вона заявила публично: „Так я приїхала сюди без пашпорта. Як уряд хоче мене арештувати, най арештує. Ану, чи він має на стільки відваги?".

ВІДКРИЛИ ЗЛОДІЙСЬКИЙ ХЛОПЯЧИЙ КЛЮБ.

ШИКАГО, 29. квітня. — Поліція відкрила тут хлопячий клюб для вломів та злодійств. В клюбі арештовано при ревізії 17 хлопців та найдено скрадених товарів на загальну суму 50,000 долярів.

Слідство, переведене поліцією, мало виказати, що клюб приймав у члени лишень хлопців, а кандидат міг стати членом доперва тоді, як доконав якоїсь крадежи. Хлопці під натиском поліції признавалися до [illegible].

Ратуйте галицьке українське село!

Всі писма до КОМІТЕТУ ПРАЦІ при Краєвому Комітеті Допомоги Голодному Селу, посилати на адресу:

Володимир Целевич, Львів, Ринок 10, Галичина, Европа.

А всі грошеві пгосилки на адресу:

Центральний Кооперативний Банк (Краєвий Кредитовий Союз) Львів, Ринок 10, або через Обєднанне у Филаделфії.

В міру напливу жертв Комітет Праці буде їх розділювати при помочі українських економічних інституцій, найбіднійшим селянам в найбільш навіщених голодом околицях.

ДВОЄ ЛЮДИЙ ЗГИНУЛО В ТОРНАДІ В ТЕКСАСІ.

КАЙЛ, ТЕКСАС, 29. квітня. — Край сього містонка захопила страшна буря, яка повалила доми мексиканських імігрантів та вбила під румовищами дві особи, а кільканайцатеро тяжко покалічила.

Воздушна труба схопила одного муринського 4-літного хлопчика, понесла в воздух на кілька ярдів та спустила на землю без шкоди. З бурею йшов град, який побив просто всі шиби в місті. Злива була страшна, але й сьому не дивуватися, бо вона перервала посуху, яка тревала вже 8 місяців.

БОРОТЬБА МЕЖИ АНГЛІЙСЬКИМИ А НІМЕЦЬКИМИ ПЕРЕВОЗОВИМИ КОМПАНІЯМИ.

ОТАВА, 29. квітня. — Межи канадійськими та анґлійськими торговельними спілками, з одного, а німецькими, з другого боку, розвелася безпощадна боротьба за пасажирів. Як звичайно буває при такій конкуренції, кожда сторона нтарається підорвати конкурента через обнижуванне коштів перевозу.

БУТЛЕГЕРСТВО НЕ ПОПЛАЧУЄТЬСЯ?

РАВЗІС ПОЙТ, Н. Й., 29. квітяя. — Прогібіційні урядники добачують уже занепад пачкарства горівок та других напитків. Місто пачкувати горівки з Канади в Злучені Держави, пачкарі стали вже пачкувати тютюн зі Злучених Держав у Канаду.

РЕЛІГІЙНА ВІЙНА НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ РУСИ.

Реліґійна війна між православними та греко-католиками триває на Закарпаттю далі і набирає все острійших форм. Особливо заострилась ця війна перед Великодними святами, коли православні в і цілій низці місцевостий обсадили грецько-католицькі церкви.

В Ясені на цім ґрунті дійшло до великих розрухів, які тільки щасливою нагодою не повели до людських жертв.

Чесько-словацький уряд, який своєю поблажливою політикою супроти Москалів довів до такого заострення відносин, тепер вже і самий не радий, що справа так далеко зайшла. Та приборкати православних уряд не має змоги, бо за них заступаються закарпатські посли й москофіли леґіонери. становище уворилось безвихідне.

СОВІТСЬКІ СТАРШИНИ В НІМЕЦЬКІЙ ШКОЛІ.

До Берліна має прибути небаром 50 совітських старшин на науку військового діла.

ЕПИСКОПИ НА ПІДКАРПАТТЮ.

Дотеперішній грецько-католицький архієпископ на Закарпаттю Антін Чап, як відомо, не схотів зложити присяги на вірність чесхо-словацькій републиці. З огляду на це уряк заборонив йому дальше перебувати на теритії републиник. З кінцем березня архиепископ виїхав до Мадярщини.

Висвячений у минулому році на Велиграді новий грецько-католицький епископ для Закарпаття Ґебей зложив дня 19. березня в Ужгороді на руки віце-ґубернатора Розсипаля присягу на вірність чехсловацькій републиці.

КОМУНІСТИ НА ПІДКАРПАТТЮ.

Розлам у чеській комуністичній партії відгукнувся також на Підкарпаттю. Місцеві комуністи і собі поділились на крайних лівих і поміркованих. На чолі перших стоїть посол Шафранек, на чолі других — посли Ґаті й Мондок, які мають найбільше прихильників серед сільської людности.

КРАЙ В ЯКОМУ ЛЮДЕ НАЙЗДОРОВШІ.

В східно-фризійському селі Дізум святкувала жінка Брунс 104-літні роковини уродин. Вона за ціле життя не була ніраз хора. Такі події є рідкі в цій околиці. Статистика смертности є далеко менша, як у інших частях Прусії, хоч і тамошній клімат є здоровий. Противно клімат є дуже гострий, а цілі роки з моря дують сильні вітри, котрі чистять воздух від мікробів. А крім того гострий клімат робить людей відпорнійшими і здоровійщими й є зовсім правильне, коли хто дожиє вісімдесять літ. Але невеличке село Дізум, яке числить 800 мешканців узяло рекорд. Крім агаданої жінки Брунс жиє там дві жінки, що мають по 95 літ — 19 мешканців пережило 80 літ, а двацять пять людей 70 літ. Всі ці люде, як узагалі фразійці, залюбки пють чай й уважають цей напиток засобом свого здоровля.

ВИГИБАЮТЬ СЛОНІ В БЕЛЬГІЙСЬКІМ КОНГУ.

На зборах членів бельгійського природничого товариства обговорювали широко справу, що незабаром слоні в Конгу зовсім будуть винищині. Там щороку настріляють яких 30 тисяч слонів-самців. Крім того тубольці ловлять богато молодих слонів. Пересічна вага слонових іклів (зубів) знизилася з 14 кг. на 13, бо багато ловлять і вбивають іще не дорослих слонів. Вкінці радили над тим, як зарадити цьому нерозумілому винищуванні слонів, яких небаром зовсім не буде в Конгу коли не зарадять як тому.

ТОВАРИСТВО ІМ. ДУХОВИЧА І ПРОСВІТА.

„Товариство ім. Духновича" проявляє жваву діяльність — далеко жвавіщу, ніж ужгородська „Просвіта." Цими днями у Празі відкрилась філія тов. Духновича з д-ром Підгаєцьким на чолі. Незабаром воно закладає в Ужгороді „русскій національний архив."

А чому ужгородська „Просвіта" не має своєї філії у Празі?

ТИФ НА ПІДКАРПАТТЮ.

Санітарні умови на Підкарпаттю все ще досить не потішаючі. У Смерекові недавно вибухнула пошесть плямистого тифу. У перших дня було зареґістровано 28 хорих. Чеський Червоний Хрест вислав до Серекова лікарський відділ і роздав серед хорих 20.000 корон, щоб відшкодувати їх за втрату заробітку.

ДИВНИЙ ЛІКАРСЬКИЙ КОНГРЕС.

Дивний лікарський конгрес відбувся в Лондоні. Були там найславнійші анґлійські хірурґи. Лікарі конферували в темній кімнаті, так що нікого не можна було пізнати. І тому спокійно могли оповідати собі, які прогріхи поповнили мим. р., скільки людей виправили на тамтой світ. Оповідали про ампутовані руки й ноги, передчасно зоперовані сліпі кишки і т. п. Ціллю конгресу було, щоби молодим товаришам показати, як то треба бути обережним у виконованні лікарського звания і як треба щадити людей, які з повним довірям віддаються в руки лікаря.

ПРОДАНА НАРЕЧЕНА.

Білгородські ґазети повідомляють: Циган Шандор Ніколіч у Джакові мав лише одно бажання: оженити свого внука Шандора, хоч хлопцеві щойно 12 літ. Тому купив за 7.000 юґославських корон 13-літню сироту Манду Філіповіч, ученицю другої народньої кляси. Саме відбувалося весілля. Вже й зібралися запрошені гості, як зявилася поліція й арештувала не лише молодята, але й усіх гостей. Всі присутні дістали два тижні арешту, а того ноловіка, що продав дівчину передано судови, бо його проступок карається гострійше.

БАГАТИЙ ДИВАК.

Багатий дивак, Англієць отставив синови величезний маєток і гарні посілости. Але в завіщанні є й услівя, яке треба безуслівно сповнити. А саме той багач жадає, щоби його спалити, коли він вигідно сидітиме на канапі в спортовому одязі. Його попіл треба опісля змішати з попілом покійної жінки й дати до одної урни.

Вибір Гінденбурга не змінить політики Німеччини.

БЕРЛІН, 29. квітня. — Сьогодня промовляв тут на зібранню представників німецької торговлі і промислу канцлер др. Ганс Лютер.

Він виголосив політичну промову, яка вказує на напрямк майбутньої політики його кабінету і нововибраного президентарепублики Гінденбурґа, з котрим він у сій справі відбув перед своєю заявою довшу розмову.

Канцлер Лютер заявив, що по обнятю уряду новим президентом Німеччини її політика не зміниться, а буде тільки продовженнем дотеперішньої.

Він зазначив, що німецьке правительство буде обстоювати такі справи:

1. — Мир в Европі, бо Німеччина не хоче і не може вести війни.

2. — Даятого Німеччина хоче заключити з аліянтами договір про „забезпеченнє" границь Франції, але домагається длясебе такихсамих запорук, які признається для Франції.

3. — Опорожненне з аліянтських війск міста Кельн.

БОЛЬШЕВИКИ ПРО ВИБІР ГІНДЕНБУРҐА.

МОСКВА, 29. квітня. — Виконуючий комітет „комінтерна" (комуністичного інтернаціоналу) видав проклямацію „до робітників усього світа", в якій каже, що вибір Гінденбурґа президентом Німеччини тільки побільшує вигляди на нову війну.

Ціла тутешня преса займається вибором Гінденбурґа.

Радек пише у Правді, що німецькі виборці виявили, що неосуджують світової війни.

СТЕРЛИНГИ ПІЙШЛИ ВГОРУ.

ЛОНДОН, 29. квітня. — Британський міністер скарбу Винстон Черчилл заявив у палаті громад, що Анґлія вертається до золотого мірила своїх гроший.

Стерлинґи вже пійшли вгору і нині стояли по $4.85 замісць нормальної вартости $4.86.

ПОЛЬСЬКИЙ „ВИНАХІД".

ВІДЕНЬ, 29. квітня. — Польські тайні аґенти кажуть, що викрили большевицьку змову на житте британського міністра закордонних справ Чемберлейна.

З Лондону повідомляють, що британське правительство вважає се викритте видумкою.

І ФРАНЦІЯ ХОЧЕ ЗОЛОТОГО МІРИЛА ФРАНКІВ.

ПАРИЖ, 29. квітня. — Француський міністер скарбу Йосиф Кайо хоче по зразкови Анґлії привернути й у Франції золоте мірило франків.

Він тепер сю справу студіює і хоче небаром предложити парляментови плян піднесення обезцінених паперових франків до їх нормальної зоолтої вартости.

НА 1-ОГО МАЯ.

ПАРИЖ, 29. квітня. — Француське правительство звеліло держати війско готовим у бараках і побільшити поліцію на 1-ого мая, щоб не допустити до комуністичних заворушень.

НАПІМНЕННЄ КРАССІНОВИ.

ПАРИЖ, 29. квітня. — Француський міністер закордонних справ Бріян запросив до себе на послуханне тутешнього большевицького амбасадора Крассіна.

Підчас розмови остеріг він Крассіна, щоб не вдавався в пропаганду у Франції проти її влади.

ПРИЛЕТЯТЬ НА СВЯТО.

МІНХЕН, столиця Баварії, 29. квітня. — Дня 7-ого мая буде тут отворенне німецького національного музею.

На сей обхід прилетить сюди німецький федеральний кабінет під проводом канцлера Лютера двома літаками.

ТЕРОР У СОФІЇ.

СОФІЯ, столиця Болгарії, 29. квітня. — Населенне в Болгарії далі ще живе під страхом терору з боку правительства і комуністів.

Сьогодня обновилась тут борня мі жвійском і комуністами.

ЛЕНІН І ТРОЦЬКИЙ.

ЛОНДОН, 29. квітня. — Американський комуністичний писменник Макс Істмен видав тут книжку п. з. „Від смерти Леніна", в якій каже, що Ленін на смертній постелі переказав власть в Росії Троцькому, але „тройка", себто Каменев, Зіновев і Сталін, скрили його останню волю іне дали її оголосити, ані не допустили Троцького до власти.

Він далі каже в сій книжці, що тепер панує над Росією 18,000 бюрократів (урядовців), між котрими богато таких, яких Ленін називав зрадниками комунізму.

ПАТРІЯРХ УСТУПИВ.

АТЕНИ, столиця Греції, 29. квітня. — Грецький патріярх Константінос, котрого Туреччина прогнала з Царгорода, уступить зі свого становища, щоб закінчити спір ізза нього між Грецією і Туреччиною.

ЗЕМЛЕТРЯСЕННЄ ЗНИЩИЛО МІСТО.

ШАНГАЙ, Китай, 29. квітня. — З міста Таліфу, яке має 50,000 населення, повідомляють, що там було таке сильне землетрясенне, що знищило ціле місто.

Землетрясенне тривало всього 6 секунд, але за сей час так знищило місто, що осталась руїна.

Згинуло 5,000 осіб, а решта без даху над головою і без жадного заосмотрення.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ЕКЗАМІНАЦІЯ ЕМІҐРАНТІВ

Справа екзамінації еміґрантів далі не сходить зі шпальт американських ґазет. Пропозиція департаменту праці, щоби екзамінації перенести до старого краю, не найшла сейчас одноголосного признання, як звичайно находять всякі урядові пропозиції в таких справах. Цілий ряд ґазет підносить проти неї поважні закиди. Редакції зовсім не вкривають небезпеки надужить консулярних урядників та змови з чужими урядниками. Виглядає тепер, що справа не піде урядови так гладко. Відай прийдеться оглянути за другими способами пересівання іміґрантів.

Кілька нюйорсьских орґанізацій виступило з новим проектом у сій справі. Вони радять, щоби кождий іміґрант, заким дістане від американського консуля візо (себто дозвіл на приїзд до Злучених Держав), мав предложити консулятови лікарське свідоцтво, виставлене на бляанкеті, зладженім іміґраційним урядом. Се свідоцтво виготовлявби лікар корабельної компанії, котра має везти іміґранта до Америки, а малоби воно показати історію іміґранта та його родини та засвідчити, що він не належить до жадної кляси заборонених іміґрантів. За виставлюванне фальшивого свідоцтва або другі надужиття малобися карати перевозову компанію не лишень тим, що вона малаби обовязок доставити відкиненого іміґранта назад до порту виїзду, але й високою гривною на руки американського уряду.

Після сеї пропозиції відвічальність за іміґрантів спадалаби на корабельні підприємства. Вона не дає ще іміґрантови невідкличного права приїзду до Злучених Держав, але дає йому візо та захороняє подекуди перед маєтковими втратами з непотрібної подорожи. Вона й дає деяку полекшу корабельним компаніям, бо звільняє їх сильно від небезпеки пересилки невідповідних іміґрантів. Найбільшу користь ся пропозиція обіцює федеральному урядови, котрий тоді не потребувавби удержувати численних та коштовних урядників по ріжних краях, з котрих виходять іміґранти.

Найважнійшим тут відай се, що можливість урядових надужить зі сторони американських консулярних урядників сильно зменчена. Хоча надужиття зі сторони урядів, яким іміґрант підлягає до свого виїзду з краю, ще можливі, то всеж таки корабельні підприємства, як звичайно, богато більше дбалиби за інтерес іміґранта та дослухувалибся до кождого нарікання, як урядники держав. З того згляду отся одна пропозиція на всякий случай заслугує на близчу увагу американських законодатних чинників. За нею стоять такі орґанізації, як національний републиканський клюб в Ню Йорку, Федерація Жіночих Клюбів, Ліґа Жінок-Виборців, торговельна палата Злучених Держав, які мають досить упливу не лишень, щоби звернути належиту увагу на неї, але й щоби переперти їх ухвалу.

ВАРТІСТЬ ШКОЛИ

Еверет В. Лорд, начальник бизнесового коледжу при Бостонськім університеті, виступив з заявою, що образованне в „гай скул" варта в готівці 33,000 долярів, а образованне в колеґії 72,000 долярів.

До такого заключення прийшов сей славний педаґоґ на основі довгих і старанних обчислень зарібкової здібности ріжних робітників. На основі сих обчислень він подає зарібки нефахового робітника на 1,200 долярів у рік, чоловіка з покінченою „гай скул" на 2, 200 на рік, а зарібок чоловіка з укінченою колеґією на 6,000 долярів у рік.

Взявши такі зарібки за основу, Лорд вирахував, що люди тих трох ґруп зароблять до 60 року життя: 45,000, 78,000 та 150,000 долярів. На сій теж основі Лорд приходить до переконання, що нефаховий робітник десь коло 60-го року життя починає здаватися на удержанне з рук других людий.

До сих виводів Лорда треба додати те, що під образованням в „гай скул" та „коледж" треба розуміти навчанне не лишень всяких теоретичних наук, але й всяких практичних наук, які правильно даєтьсся в американських висших школах. Здається, для повної справедливости треба до образовання зачислити й ту школу життя, яку й без ходження в школу переходить всякий чоловік, який дивиться отвореними очима на кипуче життя довкола себе та ніколи не проминає нагоди, щоби чогось навчитися від других людий та других народів.

З такою поправкою виводи Лорда дають нам велику життєву правду.

Вони показують значінне науки. Вчуть нас, що всякому оплачується вчити своє тіло й свій ум, свій мозок і свою руку.

Лорд дає велику науку родичам. Не все розумно робить той батько, що для своїх дітий складає великий спадок. Відай краще він зробивби, якби, місто складати гроші до банку, видав їх на навчанне своєї дитини. Спадки часто деморалізували дітий: як всяка незаслужена даремщина, спадок вчить неробства й легкодушности. Розумний батько заобезпечить свою родину на випадок несподіваної смерти в певній запомоговій орґанізації, а свою дитину пішле навчити його якогось ремесла або професії, до котрої дитина має найкращий потяг. У той

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА АМЕРИКИ ВІД КОВЕЛЬСЬКОЇ ПОВІТ. ПРОСВІТИ НА ВОЛИНІ

Громадяни!

Світова европейська війна, українсько-польська війна, дві польсько-совітські війні зруйнували цілу Західну Україну. На протязі довгих восьми літ армії російські, німецькі, австрійські, польські й совітські плюндрували поля наші, палили села й міста наші, рабували — нищили люд наш, топтали діток наших. Війни, а потім чужинецька жорстока влада розбили всі орґанізаційні вузли народу нашого, зубожіли, збезсилили народ наш. Страшна надстоходна смуга, де довго різалися дві світові потуги — австро-німецька та російська, крівавою руїною й досі лежить найбільшим пасмом у Ковельському повіті на Волині. Безліч люду нашого вигинуло, силу-силенну сиріт наших забрав воріг наш одвічний. Багато їх тепер ще поневіряється. Школи в нас немає, бо воріг тилькі нищити її вміє. З моря сліз і лиха-безталання, з непролазних злиднів, з тяжкої неволі народ наш прагне вирватись, усіх своїх сил до сього докладає. Тільки власні орагнізовані сили на полі освітньому, економічному, господарчому, політичному визволять нас. Свідомий сього, народ наш бореться-беться з лихом і свої орґанізації будує. Крім сил людських, крім прагнення-бажання до тих орґанізацій потрібні гроші. Руїна, цілковите знищення та матеріяльні злидні народу нашого, тих грошей не можуть дати.

Ковельська Повітова Просвіта, єдина українська національна культурно-освітня й гуманітарна орґанізація в Ковельському повіті — одному з найбільш зруйнованих повітів у Західній Україні — вже пять літ бється мов риба об лід з безталанням, з темнотою, з злиднями народу нашого. Серед пітьми неволі, серед руїн, серед моря лиха — Просвіта наша блимає вогником надії й круг себе єднає все, що в повіті живим лишилося й судне з лихом битися. Але праця безпосередня й орґанізаційна нашої Просвіти не може йти потрібним темпом, неможе ширитися за браком того, що конечне потрібне для всякої праці — за браком свого приміщення. **Не маємо своєї хати.** Притулок нашої Просвіти то для діток сиріток — єдиний український притулок на всю Волинь — міститься в страшній, дирявій, гнилій тісній хаті, чужій; не можемо скликати жадних зборів, уладити концерту, вистави, лекції, відчиту, бо не маємо власної хати; не можемо запровадити своєї школи, бібліотеки, читальні бо не маємо своєї хати; не можемо впорядити корисної розваги, бо не маємо своєї хати; жадної орґанізаційної праці не можемо провадити, бо не маємо власної хати. Сусіди нам у всьому відмовляють, або деруть немилосердні кошти...

Дня 25. січня с. р. Загальні Збори Ковельської Повітової Просвіти постановили в сьому 1925 році приступити до будови свого власного „Буиднку Просвіти" в Ковлі. Має се бути велика будівля — орґанізаційний центр усього повіту. Має там міститися — заля театральна, бібліотека, читальня, музей, чайня й т. д. — Потрібні на се великі кошти. Їх ми, народ наш зруйнований — усіх дати не може.

Звертаємося до українського громадянства, до сестер і братів наших в Америці — допоможіть нам, допоможіть Ковельській Повітовій Просвіті збудувати свою хату. Найменьшу лепту Вашу приймемо з великою подякою. Ваша допомога окріпить нас, зміцнить віру нашу, що скоро світ буде та в кожне віконце наших убогих хат засяє сонце національної волі.

Ласкаві пожертви просимо надсилати на адресу або: Варшава, Сойм, послові Підгірському, або: Ковель на Волині, М. Пирогов.

З братерським привітом

С. Підгірський,
голова Ковельської Повіт. Просвіти, голова Комітету Будови Будови „Будинку Просвіти" в Ковлі.

М. Пирогов,
скарбник Комітету Будови „Будинку Просвіти" в Ковлі.

М. Микитич,
секретар Комітету Будови „Будинку Просвіти" в Ковлі.

СВЯТКОВАННЄ 75-ЛІТНЬОГО ЮВИЛЕЮ

ПРЕЗИДЕНТА Ч. С. Р. ПРОФЕСОРА Д-РА Т. Г. МАСАРИКА ТА ШЕВЧЕНКОВИХ РОКОВИН УКРАЇНСЬКОЮ КОЛЬОНІЄЮ В ПОДЄБРАДАХ (ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА).

6-го березня у великій салі гот. „Централь" — „Союз Українок-Христіянок" улаштував на честь ювілею президента Т. Г. Масарика — літературно-музичну вечірку, у якій приняло участь багато видатних чеських та українських громадян. З оріґінальними творами виступали молоді наші поети та письменики.

7-го березня в тісному ґурткові відсвяткувала теж свято Подебрадська філія Українсської Селоспілки в Ч. С. Р. Короткий реферат про життя та діяльність Т. Г. Масарика виголосив К. Коберський.

Найбільш імпозатно випала урочистість, улаштована в честь президента Т. Г. Масарика дня 8. березня Українською Господарською Академією в Ч. С. Р. Найбільша саля в Подебрадах „Заложна" не могла вмістити великого натовпу, що бажав приняти участь в святі: повітова влада на чолі з повітовим гетманом та старостою міста, представник М-ва Закордонних справ др. Врба, делеґати від ріжних чеських культурних, професійних та господарських орґанізацій, директор Укр. Вищого Педаґоґічного Інституту ім. М. Драгоманова, в заступництві ректора українського університету в Празі — ставник Кубанської Громади і багато инш. Урочистість відкрив вступним словом п. ректор Академії проф. Іваницький, який підкресслив світове значіння Т. Г. Масарика як вченого і громадського діяча. Зазначивши прихильне відношення Масарика до українських культурних потреб і зокрема до Української Господарської Академії, п. Ректор звертає увагу присутньої молоді на два основних принципи діяльности ювилянта: це „правда і праця". Послідовне проведення цих принціпів привело до торжества політики Масарика і відродження самостійности Чехо-Словаччини. Після промови п. Ректора хор виконав Чеський, словацький та український гимни.

Представник студентства г. Сіманців в горячій промові висвітлює моральне значіння особи президента Т. Г. Масарика для студентства взагалі і українського зокрема. Українське студентсво ніколи не забуде Масарика, який дав можність наукових студій українській еміґраційній молоді. Гучними і довготриваючими оплесками присутні студенти аклямували слова свого представника.

Доц. Академії І. Бочковський в урочистій промові на тему звернув перш усього на особливі прикмети проф. Масарика („Ecce homo"); промовець підкреслив його філософію життьового актевізму. При характеристиці Масарика як вченого доц. Бочковський намалював його епохальне значіння для соціольоґії.

Проф. др. Старосольсьский виголосив ширший реферат про Масарика-політика. Промовець зазначив методелоґічні вигоди Масариковської клясифікації державних типів, позитивне значіння його політичного реалізму, оригінальне і докладне обслідування проблеми демократії і революції у відношенню до політики, ориґінальність його концепцій національної філософії і зокрема успішну і вдячну спробу зближення політичної теорії з практокою на етичних засадах.

Закінчилась академія містецьким виконанням академічним хором улюбленої пісні Масарика „Тече вода" та народньої пісні „Морава Моравенка".

Дня 10. березня Українська Господарська Академія улаштувала традіційне святкування в честь свого національного ґенія Т. Г. Шевченка. Урочистість відбулася в гарно прибраній салі „Заложна в Подєбрадах" при чисельній участи чеського громадянства. Свято відкрив ректор Академії проф. Іваницький коротенькою промовою, в якій зясував моральне значіння для українських еміґрантів, як вигнанців, поезії Т. Шевченка, що пережив тяжкі часи на вигнанню.

З рефератом на чеській мові виступив доц. Академії І. Бочковський. Зміст реферату такий. Кожна нація має свої свята — національні дні, що є школою традиції, днями спогадів, хвилинами переживань. Так би мовити: „sub specie aeternitatis".

Для Українців такикм національним святом є березневі Шевченківські дні, присвячені памяти ґеніяльного пеета-пророка, що вийшовши з темряви кріпацтва, піднявся духом до вершин всесвітнього гуманітаризму, став каменярем і апостолом соціяльної справедливости, чистого демократизму та непримиримим ворогом кожного абсолютизму чи невільництва.

Його „Кобзар" — це справжня евангелія українського новочасного відродження, але заразом це твір загально-людського значіння, канон найсвятіших засад модерного людства, що прямує до соціяльного визволення політичної свободи та культурної самобутности. Тому Т. Шевченко не лише великий український поет та „buditel" але і достойний український представник у всесвітньому пантеоні духовних велетнів. Нині Українці розпорошені по всьому світові. Справжні „безбатчики". Але прийде час коли поневолена і спльондрована Україна „порве кайдани", визволені її діти зійдуться там над Дніпром навкруг могили свого великого віщуна, щоб вшанувати світлу й незабутну його память щирим і вдячним словом.

Реферат зробив сильне враження на присутніх у великій кількости чеських громадян. Цевраженння ще поглибшало послідувавшим за рефератом концертовим відділом. Українська кольонія в Подебрадах достойно відсвяткувала память свого національного поета.

ПАВЛО ТИЧИНА.

ВЕЛИКЕ СВЯТО

Ой що в Софійському заграли дзвони, затремтіли.
Не білі голуби — янголи у небі полетіли.
Ой там збиралися під прапорі, під соняшні, ще й сині:
Від нині —

Ідуть, ідуть з музикою
Під тінню прапорів
Прекрасною, великою
Рікою стиглих нив.

Ідуть, ідуть — вітаються
І славлять щасні дні
Жахтять — переливаються
Їх душі вогні.

Ой та виходили попи з Софійської, з-за брами, —
З хрестами, з корогвами.
У шатах золотих коло Богдана правлять службу Божу,
Як рожу —
Вітай свою, Вкраїно, долю, — вітай дівчину гожу!

Горять, горять свободою
Вчорашнії раби,
Бо вчули: „Встань з природою!" —
Згук янгола труби.

І встали всі, співаючи
З природою весни.
З природою вітаючи
Чудові дійсні сни.

Як засміялося-ж до них та праведнее сонце:
„Не дурно гріло я, світило у кожнеє віконце!"
Як заходилися хмарами ткати скатертини, —
Хвилини! —
Цвітуть та розцвітають небесні бархатини.

Цвітуть в піснях Вкраїночки,
Дзвіночки сріблянії.
Душею чорнобривочки
Струнчасто-осяйні!

І суне військо лавою
Від білих тихих брам.
І з „Заповітом", „Славою" —
Ввесь Київ наче храм.

То-ж матері майбутнії
Стрічають дні ясні.
О хвилі незабутнії!
О сонце і пісні!

В нім скапала кров часові,
Кров мучнів без вінця...
І в нім горять Тарасові
Вкраїнськії серця!

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТ

і досі не обєднаний, подібно як і нарід. Але коли злуці українських земель стоять на перешкоді політичні причини, то централізації укр. спорту і зближенню самих змагунів ніщо не перепиняє. На жаль і досі не маємо найвисшої всенародної спортової установи, себто Українського Олімпійського Комітету, без якої український спорт не може виступати на міжнародній арені.

Длятого приходиться розглядати сучасний стан українського спорту окремо на кождій українській території.

Радянська Україна.

На жаль гро тої території Велика або Радянська Україна не має чисто національного українського спорту. Центральна Установа Фізичної Культури в Харкові опанована чужинцями, її орган Вістник Фізичної Культури виходить чужою мовою тай спортові клюби, котрі там істнують по всіх містах і місточках не мають чисто українського характеру. Періодично відбуваються там руханкові і спортові змагання, звані спартакіядами, але осяги тамошних змагунів дуже ще далекі від світових, а навіть почасти гірші від галицьких. Зі всіх галузей спорту може найкраще розвинений копаний мяч. Репрезентаційна дружина України побила тими не лише інших союзних республик, серед них також team Московщини, але навіть робітничу репрезентацію Німеччини та Фінляндії.

Треба ... спортовий мае Україна знаменитий і при інтенсивній праці, маючи добрих тренерів могли би українські змагуни з успіхом виступити навіть на міжнародних олімпіядах. Але під одною умовою, що спорт буде вільний від партійних тенденцій і клясового самодурства.

Мимо всяких зусиль західній Україні досі не вдалося навязати спортових зносин із східною Україною. Між иншим праська футболева дружина хотіла виїхати на турне по цілій Україні, але пляну не вдалося здійснити.

Львів 27. III. 1925. Т. Франко.

ЖИТТЯ ЧЕРВОНО-АРМЕЙЦІВ НА УКРАЇНІ.

За „Міжнародньою Пресовою кореспонденцією" подаємо слідуючий лист червоноармійця Г. Котена, гарматчика 15. п. артилерії (Миколаїв).

Мені не відомо, чи знають наші товариші за границею, як нам живеться. На всякий випадок не від речі буде познайомити їх з життям молодих гарматчиків у Сивашу.

Сиваш, це морський залив, багонне місце, де Врангель мав свою головну позицію. Наша дивізія відбила цю позицію і примусила Врангля тікати і тут рішилася його доля.

Ізза цього називається наша дивізія сивашською.

У нас панує строга дісципліна, але її осягається в той спосіб, що червоноармейці завжди і при кожній нагоді пригадується його права і обовязки, його роль як оборонця Радянського Союза. Для цеї ціли присвячується у нас поза військовою муштрою ще дві години для політичної освіти. На годині політичного викладу вчиться червоноармеєць радянської конституції, історії радянського правління, історії червоної армії та історії горожанської війни. Крім цього вчиться червоноармеєць географії, читання, рахунків та господарства. В нашім гарматнім полку нема неграмотних, натомісць в піхотних полках є їх ще декілька. Там їх збірається в окремі групи, в чети, де вони вчаться читати і писати, а за те їх звільнюється від инших занять. Всією політичною та освітною роботою кермує комуністична партія.

Військові вправи відбуваються в групах по 5—9 червоноармейців. Кожда окрема група творить ся на основі приблизно рівного степеня умового розвою. Наука в групах дозволює краще вивчення військової служби.

Деякий час присвячується загальній культурі тіла та санітарній і фізичній інструкції.

Разом посвячується науці 6 годин денно, прочий вільний час стоїть свобідно до розпорядимости червоноармейцеві і він вживає його довільно за відомом свого найблизшого начальника.

До цеї цілі служить клюб з цілою низкою кружків, як політична школа, драматичний кружок, кружок загального образування і т. п. В клюбі є книгозбірня разом з читальнею, а крім цього появляється стінний часопис, в якім школи береться на язик і командира полку, або кого иншого, який чим будь „прошробався".

Крім цего є ще кружок військових кореспондентів, який обєднує усі червоноармейців, які дописують до часописів. В цім кружку вчаться вони, як писати до часопису і т. п.

Цим одначе не вичерпується наше політичне вишколення. В кожній батерії нашого полку є т. зв. куток Леніна, з ріжними відділами. В цих „кутках" є малі книгозбірні, часописи і т. п. Тут читається, дискутується. Тут теж збіраються партійники, комуністична молодь і загалом червоноармейці. Раз на місяць відбувається тут зібрання усього полку.

Частенько, майже що тижня ведуть нас в кіно, або в театр. Школи відвідуємо робітників, наших провідників на фабриках, також музеї та акварії (штучні тодівлі водних тварин).

Недавно судили в нашім полку одного десятника. Його обвиновано за це, що він покарав одного червоноармейця таким робом, що казав йому 15 мінут бігати в газовій масці. Революційний воєнний трибунал засудив десятника за переступлення обсягу своєї власти на тяжку вязницю та відокремлення на протяг одного року.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФАРМИ!

СМІХ НА КУТНІ.

Прийшов селянин у трест та й каже:

— Добридень, товариші-громадяне! Засівна кампанія у нас… Будь ласка… Допомоги-б нам…

— Товариш селянин? Живий? Ддужже приємно! А ми, уявіть, не таким вас себе уявляли. Думали: суворий погляд, брови чорнії зійшлися… Червона сорочка, на плечі коса, в руках плуг і молот… Щось середнє між Тарасом Бульбою та Стенькою Разиним…

— Вам виднійше! — зітхнув селянин: — от допомоги-б…

— Бачите, товаришу-селянине… Засівна кампанія являється лише одним з тих заходів, суцільність яких нині коротко означується формулою — обличчам до села. Одначе, робота промисловости в звязку з конюнктурою, що виявилась в останнім кварталі, являється не останнім звеном у цім кайдані. Поширенне текстильної й металюргічної промисловости під прапором боротьби з примусовим асортиментом…

Ледве ноги виніс селянин із тресту.

— Оце дивись: у кайдани та й до квартального. З примусовим струментом. Строго в городі!

І пішов до держторгу.

— Будь ласка, як засівна кампанія? Допомоги треба…

— Любий селянине!… Гасло обличчам до села зовсім не вичерпується засівною кампанією. Нашим завданнем у цім напрямі являється розвязанне перенапруження товаровиробляючих каналів країни…

По дорозі до кооперації селянин думав:

— Канави, каже, нариємо… На біса вони, ті канави… Одною канавою без насіння… Дуже розумний…

У кооперації йому сказали:

— Гасло обличчам до села, застосоване до споживчої кооперації, означає приложення всіх зусиль до поголовного кооперовання населення. Під нинішню хвилю ми, звичайно, маємо право числити на активну державну підмогу для поширення кооперативної мережі…

— Можна йти? — спитав наполоханий селянин і, не дочекавшись відповіди, вийшов.

— Мережі, каже, будуть… А риба де?

Сільсько-господарська кооперація стрінула селянина суворо:

— Нови виток Ог… засівна кампанія-Ото диво! Подумаєш, одкрив Америку! Тут, брате, не дурніщі від тебе люде сидять! Ти засівкампанією займайся, а в нас своє діло. З огляду на те, що експортовий план через випад хліба… Ти розумієш?

— Нема хліба!

— Отож! Так щоб уникнути насівного білансу, що ставить під погрозу стабільність валюти, необхідно перенести центр ваги експортового пляну в напрямі інтенсифікації заготовок тих другорядних продуктів сельського господарства, яких поява на ринку явилася-б наслідком побільшення товаровости цього господарства. Зрозумів?

— До товарів? Приступу немає!

— То-то й воно-то! Тому на обовязку сільсько-господарської кооперації лежить організація експорту продуктів скотарства й птахівництва, щоб таким робом стимулювати…

— Насіння пришлете, значить? Бувайте здоровенькі!

І поїхав додому, вдумуючись у слова сільсько-господарської кооперації:

— З товарами тяжко буде, але держись: плянт!

…

Що це: пародія? сатира? глум над радянською владою? Це справді і пародія, і сатира, і глум над радянською владою. Тільки це не ми сміємось, а вони самі так сміються.

Наведений „образок з натури" був надрукований у числі 50. високоофіціозного харківського „Комуниста". Наголовок на нім стоїть: „Що посієш, те й пожнеш", а за автора підписався якийсь „Вл. Павлов" — очевидно, дуже вливовий член партії, коли він дозволив собі так уїдливо висміяти радянські порядки.

В оригіналі автор уживав двох мов: селянин говорить у нього по-українськи, а представники високих радянських установ висловлюються крутою московщиною. Так виходить ще „смішнійше".

Ми тільки списали цю большевицьку шибеничну гумористику, переклавши відповідні уступи з московської канцелярійної мови на українську. Трохи соли від цього пропало, але де-що ще й залишилось.

Так вони сміються: сміються з себе, зі своїх гасел, зі своїх установ. Їм нічого більше й не лишається, як сміятись, бо ділом робити вони не годні.

Що посієш, те й пожнеш. Вони сіють вітер, а пожнуть бурю.

Могар.

ЮРА ШКРУМЕЛЯК.

ВЕЛИКИЙ СОН.

Великий Сон мені приснився, браття,
Неначе ми у рідній вже землі
Масіли всі до спільного багаття
І глядимо у ясній вогні.

Це так огнем палають наші мрії,
Скилають з себе нищету стару,
Це так в огні куються всі надії
На дійсність певну, правду чарівну.

Десь руки ми другу друг всі подали,
Здоровимо себе із Новим Днем,
Бо наші мрії нині тілом стали,
Новим-святим, очищеним вогнем.

То з боротьби і з нашого завзяття
Святого гніву, бойових пісень —
В чудному сні мені явився, браття,
Воскрес із мрій — з огня Великий День.

ПРОТОКОЛ

XVI. Головної Конвенції У. Н. Союза почавшоїся дня 6. квітня 1925 в Рочестер, Н. Й.

Звіт гол. фінансового секретаря п. Р. Слободяна як слідує: (Продовження) (9)

Виказ померших членів; виплати посмертних запомог, як рівнож виплати з фонду запомогового за час від 1. січня 1921 р. до [illegible] грудня 1924 р.

Відділ	Число членів	Сума обезпечення	Вплатили до посмертного фонду	Виплачено посмертних запомог	Число запомог	Виплачено суму
	Фонд посмертний				Фонд запомоговий	
1.	12	12,000.00	1,961.94	11,809.00	13	625.00
2.	2	2,000.00	400.18	2,000.00	11	650.00
3.					2	100.00
4.	1	500.00	55.37	500.00	2	125.00
5.	2	1,500.00	71.76	1,500.00	7	325.00
6.	1	1,000.00	89.70	1,000.00	1	50.00
7.	5	4,250.00	724.86	4,250.00	5	300.00
8.	1	1,000.00	11.40	1,000.00		
9.	3	3,000.00	249.30	3,000.00	2	100.00
10.	3	2,500.00	336.78	2,500.00	5	275.00
11.						
12.	3	3,000.00	600.80	3,000.00	1	100.00
13.	2	1,500.00	247.31	1,500.00		
14.	1	250.00	23.80	250.00	2	100.00
15.	3	3,000.00	237.46	2,100.00	1	50.00
16.	1	500.00	32.49	500.00	3	300.00
17.						
18.	4	3,500.00	344.06	2,600.00	1	50.00
19.						
20.	1	1,000.00	64.20	1,000.00	1	50.00
21.						
22.						
23.						
24.	3	2,500.00	125.94	2,500.00	1	50.00
25.	2	1.500.00	173.86	1,459.92	1	200.00
26.					2	75.00
27.	2	1,500.00	174.15	1,500.00	2	100.00
28.	2	2,000.00	116.62	1,964.23		
29.	4	4,000.00	569.68	4,000.00	7	375.00
30.	1	1,000.00	114.60	1,000.00		
31.	1	500.00	46.41	500.00		
32.	1	1,000.00	74.63	1,000.00	1	100.00
33.						
34.	1	1,000.00	53.32	1,000.00	1	100.00
35.						
36.						
37.					1	50.00
38.	2	1,500.00	232.21	1,500.00	8	625.00
39.	3	3,000.00	552.52	3,000.00	4	275.00
40.						
41.	1	1,000.00	247.52	1,000.00		
42.	1	1,000.00	46.62	1,000.00	3	150.00
43.	1	1,000.00	236.60	784.64	4	250.00
44.	2	2,000.00	294.76	2,000.00	1	25.00
45.	2	1,500.00	118.79	1,250.00	2	150.00
46.					1	50.00
47.	1	1,000.00	42.80	1,000.00	1	50.00
48.	5	4,750.00	427.50	4,750.00		
49.					1	25.00
50.					1	25.00
51.	2	2,000.00	186.02	2,000.00		
52.						
53.					2	100.00
54.	1	1,000.00	52.39	1,000.00		
55.	1	1,000.00	17.40	1,000.00	1	50.00
56.	2	1,500.00	132.08	1,500.00	2	100.00
57.	1	1,000.00	71.64	1,000.00		
58.						
59.	1	1,500.00	121.80	1,500.00	1	50.00
60.	1	1,000.00	118.34	968.35	1	50.00
61.						
62.					1	50.00
63.	9	8,250.00	674.03	8,172.90		
64.						
65.	4	3,500.00	345.30	3,450.47	8	700.00
66.	1	1,000.00	з п. реф.	600.00		
67.	1	1,000.00	113.46	1,000.00	3	200.00
68.					1	50.00
69.	4	3,000.00	768.95	3,000.00	10	550.00
70.	4	3,500.00	652.48	3,463.00	7	400.00
71.	1	1,000.00	79.04	1,000.00		
72.	1	1,000.00	74.88	1,000.00		
73.	1	1,000.00	54.18	1,000.00		
74.						
75.	1	750.00	42.00	750.00	3	200.00
76.	8	5,250.00	747.55	5,250.00	4	200.00
77.	2	2,000.00	88.36	1,100.00	2	150.00
78.	3	2,500.00	305.28	2,449.00	1	200.00
79.					5	250.00
80.						
81.	4	3,500.00	552.74	3,448.00	4	225.00
82.					1	25.00
83.						
84.						
85.	3	3,000.00	159.03	3,000.00	2	150.00
86.	3	3,000.00	215.53	2,500.00	3	150.00
87.	2	2,000.00	259.09	1,911.00		
88.						
89.						
90.	2	1,500.00	79.42	1,500.00	1	50.00
91.	3	3,000.00	380.37	2,906.10	3	175.00
92.					1	50.00
93.						
94.	2	1,500.00	137.76	1,300.00	2	100.00
95.						
96.	5	4,500.00	228.83	4,500.00	2	75.00
97.	1	1,000.00	113.05	939.00		
98.	6	5,750.00	812.28	5,750.00	4	200.00
99.	[illegible]	2,000.00	213.28	2,000.00	5	300.00
100.	2	2,000.00	161.64	2,000.00	5	200.00
101.					2	150.00
102.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	3,500.00	4	300.00
103.	2	1,500.00	178.99	750.00	2	125.00
104.	5	5,000.00	453.35	4,898.76	3	200.00
105.	2	1,500.00	218.35	1,500.00		
106.	4	2,250.00	461.85	2,047.07	8	350.00
107.	1	1,000.00	72.48	1,000.00		
108.	3	3,000.00	165.87	3,000.00		
109.	1	1,000.00	176.80	1,000.00	6	300.00
110.						
111.	1	1,000.00	142.20	1,000.00	1	50.00
112.	6	3,000.00	281.75	3,000.00		
113.	1	1,000.00	12.81	1,000.00	1	100.00
114.	1	1,000.00	141.30	1,000.00		
115.						
116.	1	250.00	15.08	250.00		
116.						
117.	1	1,000.00	168.96	914.32	3	250.00
118.					1	50.00
119.						
120.					2	125.00
121.						
122.	1	500.00	35.24	500.00	4	150.00
123.						
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1	25.00
126.						
127.	1	500.00	120.64	500.00	4	200.00
128.					3	150.00
129.						
130.	1	500.00	36.92	500.00	2	100.00
131.	1	1,000.00	109.74	1,000.00	1	25.00
132.	1	1,000.00	5.60		2	75.00
133.	2	1,500.00	224.29	1,500.00	2	100.00
134.						
135.	1	500.00	34.20	500.00		
136.	3	3,000.00	215.59	3,000.00	2	50.00
137.	3	1,500.00	103.82	1.500.00	1	50.00
138.	1	250.00	46.80	250.00	1	50.00
139.	1	500.00	39.95	500.00		
140.	1	1,000.00	111.74	966.40	3	150.00
141.	1	500.00	45.22	500.00		
142.						
143.					3	250.00
144.	1	1,000.00	55.46	1,000.00		
145.	1	500.00	29.43	500.00	1	50.00
146.	2	1,500.00	137.58	1,489.50	1	50.00
147.	3	3,000.00	356.04	3,000.00	2	100.00
148.					1	25.00
149.					7	400.00
150.						
151.	2	1,500.00	168.26	1,500.00		
152.						
153.						
154.	2	1,750.00	141.66	1,750.00		
155.	1	500.00	33.12	500.00	5	250.00
156.	1	500.00	6.27	500.00		
157.	4	4,000.00	123.35	3,000.00		
158.						
159.	2	2,000.00	147.08	2,000.00	1	50.00
160.	1	500.00	38.08	500.00		
161.	1	500.00	32.50	500.00		
162.	1	500.00	64.89	500.00	4	200.00
163.	1	1,000.00	50.74	1,000.00	1	100.00
164.					6	275.00
165.					2	75.00
166.					1	50.00
167.	1	750.00	9.12	750.00		
168.	5	2,500.00	259.67	2,500.00	1	100.00
169.	2	1,000.00	53.18	550.00	1	50.00
170.	4	3,500.00	540.10	3,500.00	11	725.00
171.					2	50.00
172.	1	500.00	68.50	500.00		
173.					3	225.00
174.						
175.	1	500.00	66.95	500.00		
176.	1	250.00	40.50	250.00	2	100.00
177.					1	50.00
178.	1	1,000.00	129.60	1,000.00	1	50.00
179.	6	5,000.00	420.18	5,000.00	5	350.00
180.					1	50.00
181.					1	75.00
182.	2	1,500.00	23.34	600.00	1	50.00
183.					1	200.00
183.	2	1,750.00	56.00	1,750.00		
184.						
185.	2	2,000.00	145.45	2,000.00		
186.	2	1,500.00	162.87	1,500.00	2	100.00
187.					2	75.00
188.	1	500.00	49.00	500.00	1	50.00
189.	1	1,000.00	11.40	1,000.00		
190.						
191.	1	1,000.00	82.35	1,000.00		
192.					2	75.00
193.	2	2,000.00	265.15	2,000.00	3	125.00
194.						
195.					1	25.00
196.					2	75.00
197.					1	25.00
198.	1	1,000.00	75.60	1,000.00		
199.						
200.	2	1,000.00	63.16	1,000.00	5	300.00
201.						
202.					1	100.00
203.	1	1,000.00	162.24	1,000.00	2	100.00
204.						
205.					1	25.00
206.	1	500.00	24.64	500.00	1	50.00
207.						
208.						
209.	3	2,500.00	315.64	2,500.00	8	400.00
210.						
211.	5	4,000.00	450.02	4,000.00	1	50.00
212.						
213.	7	7,000.00	586.36	6,000.00	2	100.00
214.						
215.	1	1,000.00	154.18	1,000.00	6	275.00
216.					1	25.00
217.	4	2,500.00	364.88	2,500.00	6	475.00
218.	1	1,000.00	11.80		1	200.00
219.					2	200.00
220.	1	1,000.00	241.74	1,000.00	4	175.00
221.	4	3,500.00	463.70	3,500.00	2	150.00
222.						
223.	2	1,500.00	66.62	600.00	3	225.00
224.	1	500.00	99.84	500.00	1	50.00
225.						
226.						
227.					1	25.00
228.	1	1,000.00	86.80	1,000.00		
229.	5	5,000.00	602.71	4,835.60	5	275.00
230.	3	2,500.00	183.96	2,500.00	7	350.00
231.						
232.					1	50.00
233.	2	1,500.00	102.34	1,500.00		
234.	1	500.00	55.48	500.00	3	325.00
235.	2	1,000.00	38.66	1,000.00	10	575.00
236.					1	50.00
237.					3	150.00
238.					1	25.00
239.	4	3,000.00	635.48	3,000.00	2	100.00
240.					1	50.00
241.	1	1,500.00	40.95	1,500.00	1	50.00
242.	1	1,000.00	114.00	1,000.00	1	75.00
243.	3	2,500.00	228.06	2,500.00	1	75.00
244.						
245.					1	50.00
246.						
247.	2	1,500.00	70.02	1,500.00	2	150.00
248.	1	500.00	43.52	500.00	2	150.00
249.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
251.	3	3,000.00	202.12	3,000.00	1	50.00
252.					1	50.00
253.						
254.	1	1,000.00	209.44	964.83		
255.	1	500.00	90.10	500.00	1	25.00
256.						
257.						
258.	1	500.00	42.00	500.00		
259.	2	1,500.00	130.75	1,250.00	3	175.00
260.						
261.						
262.						
263.					2	125.00
264.						
265.						
266.						
267.					1	50.00
268.						
269.						
270.	4	2,500.00	259.98	2,500.00	2	75.00
271.						
272.						
273.					3	250.00
274.	1	1,000.00	113.22	995.40	6	500.00
275.						
276.	5	4,500.00	406.82	3,500.00		
277.						
278.	1	1,000.00	81.32	1,000.00		
279.						
280.	1	1,000.00	18.84	1,000.00		
281.						
282.	1	1,000.00	177.51	1,000.00	2	100.00
283.	2	1,500.00	112.04	1,500.00	2	150.00
284.					1	25.00
285.						
286.						
287.						
288.	2	2,000.00	82.65	2,000.00	6	275.00
289.						
290.	1	1,000.00	70.30	1,000.00		
291.	1	1,000.00	216.15	1,000.00		
292.	3	3,000.00	355.45	3,000.00	4	200.00
293.	2	1,000.00	38.27	1,000.00		
294.						
295.	2	1,750.00	128.56	1,750.00	1	50.00
296.	3	2,500.00	394.71	2,500.00	2	100.00
297.						
298.						
299.						
300.	8	7,250.00	704.03	7,163.40		
301.	3	2,000.00	219.24	2,000.00	5	275.00
302.						
303.						
304.						
305.						
306.						
307.						
308.					2	150.00
309.						
310.						
311.						
312.						
313.						
314.						
315.						
316.					1	75.00
317.						
318.	1	500.00	54.00	500.00		
319.						
320.	2	1,500.00	162.28	1,500.00		
321.	3	2,500.00	346.68	2,500.00	1	100.00
322.						
323.	1	250.00	9.00	250.00		
324.	1	1,000.00	88.20	1,000.00		
325.						
326.	2	2,000.00	128.80	2,000.00		
327.						
328.						
329.						
330.	1	1,000.00	86.14	1,000.00	2	275.00
332.	1	1,000.00	56.70	1,000.00	1	100.00
336.	3	2,000.00	182.84	2,000.00	2	100.00
338.	7	6,500.00	639.00	6,500.00	1	50.00
339.	2	2,000.00	285.92	2,000.00	4	175.00
341.	1	1,000.00	154.70	1,000.00	2	100.00
342.	1	1,000.00	87.78	1,000.00		
344.	1	1,000.00	93.24	1,000.00		
347.	2	1,500.00	98.24	1,500.00	4	325.00
350.						
351.	2	1,000.00	62.67	1,000.00		
354.						
355.						
357.						
363.						
364.	1	500.00	5.40	500.00		
365.	3	2,750.00	160.48	2,750.00	4	725.00
367.	1	500.00	30.68	500.00	2	100.00
369.	1	500.00	42.25	500.00	1	50.00
370.	3	1,750.00	213.50	1,750.00	5	300.00
371.					3	200.00
379.	2	1,500.00	131.40	1,500.00	1	50.00
380.	1	1,000.00	81.90	1,000.00		
381.	1	500.00	69.30	500.00		
384.	7	5,250.00	460.93	5,250.00	1	50.00
385.	2	1,000.00	45.75	1,000.00	2	150.00
388.	1	1,000.00	17.40	1,000.00	1	75.00
391.					2	100.00
392.						
393.	1	1,000.00	112.24	1,000.00		
396.						
400.						
401.						
402.						
Разом	441	367,500.00	38,545.96	353,650.89	500	29,675.00

Виказ невиплачених посмертних запомог: відкинені, ліни і компроміси за час від 1921—1924.

Відділ	Членів	Невиплачена посм. запомога	Відділ	Членів	Невиплачена посм. запомога	Відділ	Членів	Невиплачена посм. запомога
1.	1	191.00	78.	1	51.00	157.	2	1,000.00
15.	1	900.00	81.	1	52.00	169.	1	450.00
18.	1	900.00	86.	1	500.00	182.	1	900.00
25.	1	40.08	87.	1	89.00	213.	1	1,000.00
28.	1	35.77	91.	1	93.90	218.	1	1,000.00
43.	1	215.36	97.	1	61.00	223.	1	900.00
45.	1	250.00	103.	1	750.00	229.	4	164.40
60.	1	31.65	104.	2	101.24	254.	1	35.17
63.	1	77.10	106.	4	202.93	259.	1	250.00
65.	1	49.53	117.	1	85.68	274.	1	4.60
66.	1	400.00	132.	1	1,000.00	276.	1	1,000.00
70.	1	37.00	140.	1	33.60	300.	1	86.60
77.	1	900.00	146.	1	10.50	Разом	46	13,849.11

ЗІСТАВЛЕННЄ ПОСМЕРТНИХ ВИПЛАТ.

За час чотирох літ померло 441 членів на суму обезпечення $367,500.00
За тойсам час виплачено 436 на суму 353,650.89
Відкинено 5 виплат, ліни і компроміси, разом 13,849.11

Разом $367,500.00

За час чотирох літ виплачено, як повисше, з каси У. Н. Союза $353,650.89
За час належання до організації всі 441 членів разом вплатили до посмерт. фонду суму 38.545.96

З фонду посмертного доложено за тих членів суму $315,104.93

Повисшу суму заплатили ті члени, які жиють днесь, а за тих що умирають тепер, платять ті, що остають і платити будуть свої вкладки після літ і теперішної системи одні за других, так довго, як довго істнувати буде У. Н. Союз яко організація доброчинно-запомогова. В табелі посмертних виплат по відділам бачимо, що в однім відділі умерло більше членів, а в другім меньше, а ще в иншім за чотири роки не було жадного случаю смерти. Не було послідних чотири роки, та були попередних літ і під сю пору на рік 1925 вже є десятки умерших членів, а між иншими із тих відділів, яких смерть пощадила попередних літ. Тому тут найкрасше можна порівнати пословицю, що в У. Н. Союзі **один за всіх, а всі за одного.**

Тесаме можна сказати про фонд запомоговий. За час чотирох літ виплачено членам суму $29,675, а крім сеї суми згідно з ухвалами попередньої конвенції та річних засідань на річ сиріт та калік, жертв світової війни і бідним студентам виплачено суму $6,750. Разом $36,425.00.

ОЦІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА З КІНЦЕМ 1924 Р.

зладжена головним знатоком Л. Дж. Вулфом.

ВИКАЗ ОЦІНКИ

АКТИВА—дійсні і майбутні (з виїмкою актив видатку і специяльних фондів):

Актива за заплату зприводу смертних страт означено так: Признані актива, уступ 37, сторона 4 річного звіту (включаючи позички і відсотки з них забезпечені резервами або придбаннями, які дійсно удержуються на відповідних особистих цертифікатах) $1,160,186.29 меньше сума фондів загальних або на видатки $38,021.33, фондів запомогових, коли їх не оцінено $38,246.24, і специяльних фондів (виключаючи всі фонди, що не призначені на виплати посмертного), фонду сирітського $159,980.30 .... $923,938.42

Повисша оцінка вказує, що на основі посмертної таблички Н. Ф. К. з відсотком на 4%, будучі вкладки товариства, на основі чистих прибутків, які тепер збираються, разом з активами, що тепер інвестовані, вистарчають на всі цертифікати, як вони досягають на основі своїх умов, з [illegible] для забезпечення $187,127.18 (або 17%) повисше і [illegible]

Повисший витяг оцінки наших грамот вказує на надвишку резерви понад 17%. Кожда організація обовязана мати 100%, а з [illegible] як 100% організації грозить [illegible] [illegible] своєї організації. Тому то фонд посмертний і резервний мусять [illegible] і після такої табелі, яку [illegible] в житте 2. січня 1915 р. [illegible]

ПАСИВА—дійсні і майбутні (з виїмкою пасив видатку і специяльних фондів)

Теперішна піврічна оцінка приречених посмертних допомог, або чисті піврічні табулярні оцінки, на отсих формах цертифікатів:

Посмертного $782,111.29

Пасива посмертно-допомогових фондів означені так: Усі пасива кромі резерви, сторона 5 річного звіту $162,021.86, меньше сума пасив фондів загальних або на видатки, сторона 5 річного звіту, яка не переходить білянсу у відповідних фондах (уступ 37, повисше), $0, і пасива фондів запомогових, коли їх не оцінено, сторона 5 річного звіту, які не переходять білянсу відповідних фондів (уступ 37 повисше); і пасива специяльних фондів (фондів інших кромі звичайних і на видатки, що не призначені на оплату посмертного), сторона 5 річного звіту, не висше білянсу у відповідних фондах (уступ 37, повисше) фонд сирітський $157,321.86 .... 4,700.00

Пасива—дійсні і майбутні сума точок 40 і 50, повисше 51 .... $786,811.29

Процентове відношение актив дійсних і майбутніх (уступ 38) до пасив дійсних і майбутніх (уступ 51).

31. грудня 1924	117%	31. грудня 1921	106 %
31. грудня 1923	114%	31. грудня 1920	100.6%
31. грудня 1922	117%	31. грудня [illegible]	82 %